

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Táboře rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivanou Jakšičovou v právní věci žalobkyně J. J. nar. bytem zast. JUDr. Janou Švestkovou, advokátkou AK Praha 5, Nad Zlíchovem 9 proti žalovanému V. J. nar. bytem pro doručování zast. JUDr. Ladislavem Novotným, advokátem AK Tábor, tř. 9. května 1282, o vypořádání SJM,

t a k t o :

I. Z věcí patřících do společného jmění manželů se přikazují do výlučného vlastnictví žalobkyně

- lednice Whirpool v hodnotě 2.700,- Kč, kulatý rozkládací stůl se čtyřmi židlemi v hodnotě 3.050,- Kč, mikrovlnná trouba v hodnotě 30,- Kč, sedací souprava čalouněná v hodnotě 1.800,- Kč, pračka Indesit v hodnotě 1.100,- Kč, sušička Whirpool v hodnotě 550,- Kč a křeslo proutěné v hodnotě 160,- Kč, **tedy movité věci v celkové hodnotě 9.390,- Kč,**

- klisna Lara v hodnotě 17.000,- Kč, klisna Libra v hodnotě 24.000,- Kč a hřebec Farao v hodnotě 30.000,- Kč, **tedy koně v celkové hodnotě 71.000,- Kč,**

- finanční prostředky na účtu Uni Credit Bank a.s. účtu [REDAKCE] ve výši 23.867,- Kč a zůstatky na účtu u Českomoravské stavební spořitelny a.s. č. účtu [REDAKCE] ve výši 120.110,- Kč, **tedy finanční prostředky v celkové výši 143.977,- Kč.**

tedy věci a hodnoty v celkové výši 224.367,-Kč.

II. Z věci patřících do společného jmění manželů se přikazují do výlučného vlastnictví žalovaného

- kuchyňská linka v hodnotě 3.800,- Kč, police bílá v hodnotě 20,- Kč, police kovová v hodnotě 25,- Kč, elektrický sporák v hodnotě 260,- Kč, digestoř v hodnotě 60,- Kč rozkládací stůl bílý v hodnotě 660,- Kč, koberec v kuchyni v hodnotě 100,- Kč, lustr v kuchyni v hodnotě 300,- Kč, zářivka v kuchyni v hodnotě 40,- Kč, stolek konferenční v hodnotě 200,- Kč, krbová kamna rohová černá v hodnotě 7.400,- Kč, koberec barevný v hodnotě 350,- Kč, lustr skleněný v hodnotě 300,- Kč, sedačka v hodnotě 350,- Kč, velká šatní skříň v hodnotě 2.500,- Kč, koberec černý žíhaný v hodnotě 900,- Kč, lustr kovový v hodnotě 750,- Kč, koupelnová skříň v hodnotě 320,- Kč, koupelnové doplňky v hodnotě 150,- Kč, koš na prádlo bílý v hodnotě 25,- Kč, nástěnné osvětlení v hodnotě 240,- Kč, manželská postel v hodnotě 800,- Kč, koberec světle-hnědý v hodnotě 1.150,- Kč, čalouněná válenda v hodnotě 560,- Kč, čalouněná válenda bez úložného prostoru v hodnotě 115,- Kč, 2 noční stolky v hodnotě 900,- Kč, 2 psací stolky v hodnotě 620,- Kč, 2 židle otočné v hodnotě 80,- Kč, skříňky na míru v hodnotě 8.500,- Kč, dřevěné skříňky v hodnotě 120,- Kč, šatní stěna a botník v hodnotě 850,- Kč, multifunkční posilovací stroj v hodnotě 950,- Kč, rotoped v hodnotě 550,- Kč, stepper v hodnotě 850,- Kč, posilovací lavice v hodnotě 100,- Kč, kovová hrazda v hodnotě 90,- Kč, činky v hodnotě 750,- Kč a osobní automobil Citroen BX 19 RZ [REDAKCE] v hodnotě 5.200,- Kč, **tedy movité věci v celkové hodnotě 40.935,- Kč.**

- klisna Fatima v hodnotě 35.000,- Kč, valach Rodos v hodnotě 30.000,- Kč a hřebec Lancelot v hodnotě 30.000,- Kč, **tedy koně v celkové hodnotě 95.000,- Kč.**

- podnik [REDAKCE] IČ [REDAKCE] v hodnotě - 1.315.042,-Kč,

- podnik [REDACTED] IČ [REDACTED] v hodnotě 183.791,50 Kč,

tedy věci a hodnoty v celkové výši - 995.315,50Kč

- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na vypořádání podílů částku 1.881.630,- Kč do 6 měsíců od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.
- V. Žalobkyně je povinna zaplatit České republice na účet Okresního soudu v Táboře na soudním poplatku částku 20.000,- Kč do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- VI. Žalobkyně je povinna zaplatit České republice na účet Okresního soudu v Táboře na nákladech řízení částku 17.667,--Kč do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- VII. Žalovaný je povinen zaplatit České republice na účet Okresního soudu v Táboře na soudním poplatku částku 37.667,--Kč do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se domáhala vypořádání společného jmění manželů (dále jen SJM). Uváděla, že po rozvodu manželství nebylo možno vyřešit věc dohodou. V žalobě označila movité věci, které v průběhu manželství byly pořízeny a které žádá vypořádat. Vedle movitých věcí vlastnili manželé ve společném jmění několik koní, osobní automobil Citroen BX. Účastníci byli podnikatelé. Žalobkyně podnikala od roku 1994 pod IČ: [REDACTED] žalovaný pod IČ: [REDACTED] Tuto skutečnost bylo rovněž třeba zohlednit při vypořádání společného jmění. Vedle toho tvrdila žalobkyně investice na oddělený majetek manžela v hodnotě 7,661.674,--Kč, proto žádala uhradit jednu polovinu této částky, tedy 3,830.837,-- Kč. Konečně tvrdila, že v roce 2005 koupil žalovaný od Pozemkového fondu pozemek v hodnotě 150.000,- Kč, na formuláři zfalšoval její podpis a proto byl pozemek zapsán do výlučného vlastnictví žalovaného. Na pořízení pozemku však byly použity prostředky společného jmění. Jeho hodnota byla 150 000,-- Kč, proto by poměrná část měla být žalobkyni uhrazena.

Žalovaný v zásadě potvrdil okruh věcí, které do SJM patří. Namítal pouze, že dřevěná skříň pod bodem 21 návrhu je majetkem po dědečkovi, který do SJM nespadá. Výčet věcí ve společném jmění rozšířil o položky ve svém podání označené čísly 65 až 76. Naproti tomu nesouhlasil s tvrzením žalobkyně, že do nemovitosti v jeho výlučném vlastnictví byly vloženy společné prostředky. Jednalo se o peníze jeho otce z restitučních zdrojů. Hodnoty podniků požadoval v zásadě za srovnatelné, měl tudíž za to, že jejich vypořádání není nezbytné.

Ze spisu zdejšího soudu sp. zn. 3C 204/2005, zejména z rozsudku na čl. 37, vyplynulo, že manželství účastníků uzavřené dne 13.10.1990 bylo rozvedeno rozsudkem čj. 3C 204/2005-37 ze dne 29.6.2006. Rozhodnutí nabylo právní moci 9.8.2006.

Podle § 143 o.z. tvoří společné jmění manželů (dále jen SJM) majetek nabytý některým z manželů nebo jimi oběma společně za trvání manželství, s výjimkou majetku získaného dědictvím nebo darem, majetku nabytého jedním z manželů za majetek náležející do výlučného vlastnictví tohoto manžela, jakož i věcí, které podle povahy slouží osobní potřebě jen jednoho manžela, a věcí vydaných v rámci předpisů o restituci majetku jednoho z manželů, který měl vydanou věc ve vlastnictví před uzavřením manželství a nebo jemuž byla věc vydána jako právnímu nástupci původního vlastníka. SJM dále tvoří závazky, které některému z manželů nebo oběma společně vznikly za trvání manželství, s výjimkou případů v zákoně určených. SJM zaniká dle § 149 odst. 1 o.z. zánikem manželství. Zanikne-li SJM, provede se vypořádání, při němž se vychází z toho, že podíly obou manželů jsou stejné. Každý je oprávněn požadovat, aby mu bylo uhrazeno, co ze svého vynaložil na společný majetek, a je povinen nahradit, co ze společného majetku bylo vynaloženo na jeho ostatní majetek. Stejně tak se vychází z toho, že závazky obou manželů vzniklé za trvání manželství jsou povinni manželé splnit rovným dílem. Při vypořádání se přihlédne především k potřebám nezl. dětí, k tomu, jak se každý z manželů staral o rodinu, a k tomu, jak se zasloužil o nabytí a udržení společného jmění. Zákon preferuje vypořádání dohodou, pokud k němu nedojde, provede na návrh některého manžela vypořádání soud. Návrh musí být podán nejpozději do 3 let od právní moci rozhodnutí o rozvodu manželství. V projednávané věci se účastníci na vypořádání SJM nedohodli, návrh podali včas, proto bylo namístě věc projednat. S ohledem na podíl účastníků na pořízení majetku přitom nebyl důvod k redukci jejich podílů, soud proto vycházel z předpokladu, že podíl manželů na společném jmění je stejný.

Movité věci účastníky označené byly oceněny znaleckým posudkem znalce ing. Brambůrka. Jak je uvedeno shora, na okruhu movitých věcí se účastníci převážně shodli. Zpochybňovali pouze psací stůl po dědečkovi, který byl dohodou stran z vypořádání vyloučen. Stejně tak vyloučili některé další drobné věci jako dřevěnou skříň - registr, tmavě hnědou komodu, dřevěnou truhlu a botník bez dvířek. Bílé zrcadlo již neexistuje a tak rovněž předmětem vypořádání být nemohlo. Soud nezahrnul do vypořádání širokoúhlý televizor a DVD, označené žalovaným pod bodem 65 seznamu. Žalobkyně tvrdila, že tyto věci byly pořízeny za peníze, které dostala darem od svých rodičů. Žalovaný toto tvrzení nevyučoval. Uváděl, že věci zařadil do výčtu společného majetku proto, že jsou větší hodnoty. Soud proto považuje tvrzení žalobkyně o původu prostředků na pořízení uvedených věcí za věrohodné i

proto, že uvedené věci byly pořízeny na konci manželství účastníků a je logické, že prostředky od rodičů byly poskytnuty pouze jednomu z manželů. Pistole byla zahrnuta do majetku firmy žalobkyně, proto nebylo třeba s ní znovu počítat. Soudu nebylo doloženo, kolik počítačů a jakého stáří účastníci vlastnili. Žalobkyně je hodnotila minimální cenou, žalovaný dokonce připustil jejich nulovou hodnotu. Proto s nimi rovněž uvažováno nebylo. Při projednávání movitých věcí se účastníci neshodli, zda vybavení posilovny je či není zahrnuto do ocenění podniku. Jak bylo zjištěno později, znalecký ústav toto zařízení posilovny v rámci podniku neoceňoval, a tudíž je třeba ho zahrnout do movitých věcí, které byly vypořádávány. Námitka žalovaného, že tyto věci byly pořízeny již před manželstvím, nebyla podepřena žádným důkazem a žalobkyně tuto skutečnost popírala. Pokud jde o tzv. posuvné otevírání, uvedla žalobkyně, že je uvedeno omylem, jedná se o součást jiné položky a proto není rovněž třeba řešit. Neshoda stran byla v otázce, zda do SJM účastníků patří kuchyňská linka. Účastníci se shodli, že původní linka byla zakoupena z novomanželské půjčky, zůstala však v jejich předchozím bydlišti. Výměnou za tuto linku jim rodiče pořídili stejnou, novou. Pokud původní linka tvořila předmět SJM, potom není důvod na druhou linku nahlížet jako na věc s odlišným právním režimem. Věci získané výměnou nejsou ze SJM vyloučeny a i logicky má nová věc sdílet právní režim věci původní. Proto byla do SJM kuchyňská linka zahrnuta. Ani tvrzení žalovaného, že některé splátky na původní linku platili jeho rodiče, na vlastnickém režimu nemění nic. V otázce movitých věcí je třeba ještě zmínit tvrzení žalobkyně, že ze společných prostředků bylo investováno do nábytku žalovaného, který byl restaurován, 15.000,--Kč. Žalovaný toto tvrzení popíral a žalobkyně k jeho prokázání nenabídla žádné důkazy, ačkoli byla poučena. Proto nebylo na místě uvažovat v tomto směru o investici ze společného do výlučného majetku žalovaného. Věci byly mezi účastníky rozděleny v zásadě podle jejich přání a v souladu s tím, jak jsou od rozvodu manželství užívány. Žalobkyně nabyla věci v hodnotě 9.390,--Kč, žalovaný v hodnotě 40.935,--Kč.

Pokud jde o ocenění koní, neměli účastníci proti znaleckému posudku žádné výhrady. Zpochybňovali pouze otázku, zda valach Nip tvoří společné jmění či nikoliv. Při posledním jednání shodně uvedli, že valach Nip ani pony Lucka už nejsou v držení účastníků a soud s nimi proto neuvažoval. Jinak soud přikázal do výlučného vlastnictví účastníků ty koně, které mají v držení při započtení ceny stanovené znaleckým posudkem. Žalobkyně tak nabyla hodnotu 71.000,--Kč, žalovaný 95.000,--Kč.

Žalovaný navrhl k vypořádání rovněž finanční prostředky na několika účtech. Ze zprávy UniCredit Bank Czech Republic, a.s. vyplynulo, že ke dni právní moci rozvodu účastníků představoval zůstatek na účtu č. [REDAKCE] na jméno J. [REDAKCE] J. [REDAKCE] 23.866,51 Kč. Na účtu u ČMMS, a.s. č.ú. [REDAKCE] byla k rozhodnému dni celkem částka 120.110,20 Kč rovněž na jméno J. [REDAKCE] J. [REDAKCE] Prostředky na těchto účtech soud přikázal žalobkyni, neboť to odpovídá právu dispozice s účtem. Jiné účty s výjimkou podnikatelských, které vzal znalecký ústav v úvahu při oceňování podniků, účastníci neoznačili. Naproti tomu bylo do výlučného majetku žalovaného zapláceno pojistné ve výši

113.254,--Kč. Tato částka byla započtena jako investice ze společného jmění do výlučného majetku žalovaného.

Tvrzení žalobkyně, že její souhlas s pořízením pozemku do výlučného jmění žalovaného nebyl dán a že prostředky na tento pozemek plynuly ze společného jmění, nebylo provázáno žádným relevantním důkazním návrhem, soud k němu tedy nepřihlížel.

Zásadní spory panovaly v otázce hodnoty podniků účastníků, resp. podniku žalovaného, v otázce investic do nemovitosti ve vlastnictví žalovaného a v tom, zda manželům byly poskytnuty půjčky ze strany třetích osob a v jaké výši. Na počátku řízení nebylo postaveno najisto, zda podniky patří do SJM či nikoli. Sama žalobkyně ve svém podání ze dne 10. dubna 2007 uvádí, že podnik mohl tvořit součást SJM pouze tehdy, když náležel oběma manželům jako podnikatelům. Na úvod úvah o vlastnictví podniku je třeba poukázat na vývoj právní úpravy. Manželství účastníků bylo uzavřeno dne 13.10.1990, tedy před účinností zákona č. 91/98 Sb., kterým se novelizoval občanský zákoník mimo jiné v otázce společného majetku manželů. Podle § 143 občanského zákoníku ve znění před novelou bylo v bezpodílovém spoluvlastnictví manželů (dále jen BSM) vše, co bylo nabyto některým z manželů za trvání manželství s výjimkou věcí zde vyjmenovaných – mimo jiné věci sloužících k výkonu povolání jednoho z manželů. Shora citovanou novelou došlo k transformaci bezpodílového spoluvlastnictví na společné jmění. S ohledem na dikci článku 8 zák. č. 91/98 Sb. je však třeba usuzovat, že podnik, který netvořil součást BSM, netvoří ani součást SJM. V případě účastníků je ale zřejmé, že fakticky provozovali podnik [redacted] společně (ať již před novelou nebo po ní). Zpočátku jej provozoval žalovaný svým jménem, po návratu žalobkyně z mateřské dovolené pak ona. Žalovaný současně hospodařil na pozemcích, které s provozem [redacted] fakticky i účetně souvisí. Rovněž z dodatečného vyjádření účastníků při posledním jednání je zřejmé, že se fakticky jednalo o podnik provozovaný oběma manžely společně (nejprve byl provozován na IČ žalovaného, později žalobkyně, ovšem činnost zemědělská a chov koní provozované výlučně žalovaným a provoz [redacted] byly zcela provázané). Proto je na místě závěr, že podnik [redacted] byl nejprve v BSM a následně tedy i v SJM účastníků. K tomu podrobně lze odkázat i na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 22 Cdo 684/2004. V něm je publikován názor, že předpokladem vyloučení věci z BSM z důvodu, že podle své povahy slouží výkonu povolání jen jednoho z manželů, je také to, že současně neslouží druhému z manželů. Za předpokladu, že podnik náležel oběma manželům jako podnikatelům, mohl být nepochybně i předmětem BSM. Citovanou novelou se potom stal i předmětem SJM účastníků. Soud tedy považoval za správné tento podnik vypořádat. Má za to, že nepřekročil rámec žalobního návrhu, ačkoli návrh na vypořádání podniku žalobní petit výslovně neobsahuje. Je zřejmé, že vůle žalobkyně a stejně tak i žalovaného, který má v řízení o vypořádání SJM stejné procesní postavení, k vypořádání podniku směřují. Proto podnik [redacted] vypořádal jako součást SJM.

Stejný režim, totiž režim SJM, má podnik [redacted] jehož činnost byla zahájena až po uvedené novele a je tedy na místě jej považovat za součást společného majetku. V platném znění zákona totiž tvoří předmět společného jmění rovněž věci, které slouží k výkonu

povolání jednoho z manželů. Naproti tomu podnik žalobkyně, který byl založen před účinností shora citovaného zákona, účast žalovaného zřejmě nevyžadoval a skutečně jej nelze považovat za součást společného jmění. V tomto případě proto bylo na místě vypořádat vnos ze společného majetku do majetku žalobkyně.

Znalecký ústav vyčíslil hodnotu všech podniků. K námitkám žalobkyně byl zpracován doplněk posudku, v němž ústav upřesnil ceny podniků substanční metodou, tedy v podstatě tak, že ocenil jednotlivé složky podniků tak, jako by podnik byl rozprodán po částech či po částech znovu budován. Bylo vyloženo, že zpracování posudku výnosovou metodou nebylo za současného skutkového stavu vhodné. Podnik žalobkyně nevyvíjí žádnou činnost, tedy nelze modelovat pravděpodobné výnosy. Podnik [redacted] byl v době rozvodu na počátku své činnosti a proto jsou úvahy o výnosech rovněž bezpředmětné. Pokud jde o [redacted] ukončila žalobkyně svou činnost, což zveřejnila a žalovaný musel začínat v podniku prakticky znovu, což použití výnosové metody znemožnilo. Vyvrácena byla i námitka, že ústav neocenil nehmotnou složku podniku. Ta byla oceněna jako nulová a na tomto závěru znalkyně při výpovědi u soudu trvala. Vysvětlila, že v tomto konkrétním případě mohla nehmotná složka představovat pouze klientelu [redacted] která byla ukončením činnosti původního podniku ztracena. Výjimku tvoří pouze nehmotná složka u podniku [redacted], která je představována hodnotou informační technologie a která započtena byla.

Hodnotu podniku žalobkyně určil znalec původně částkou 314. 850,- Kč. V doplňku posudku upřesnil tuto částku na 311.256,-Kč, která nebyla zpochybněna a soud z ní vycházel. Pokud jde o způsob vypořádání tohoto „samostatného“ podniku, vyšel soud z ustáleného výkladu, který je uveden mimo jiné i v komentáři k § 149 odst. 2 obč. zákoníku nakladatelství C.H BECK. Podle něj je podnikající manžel povinen nahradit do SJM takovou částku, která odpovídá pozitivnímu rozdílu mezi aktivy a pasivy jeho podnikání ke dni zániku manželství – tedy v zásadě cenu podniku.

Námitky nebyly ani k ocenění podniku s názvem [redacted] částkou 482. 337,- Kč, která byla shodná v posudku původním i v jeho doplňku. Pokud žalobkyně uváděla, že není zřejmé, kdo v této společnosti [redacted] jako společník figuruje, zejména s ohledem na označení titulu Ing., soud její pochybnosti nesdílí. Je zřejmé, že žalovaný je zde označen rodným číslem, což je údaj nezaměnitelný a dostatečný. Je pravda, že žalovaný uvedl ve své účastnické výpovědi, že se jedná o smlouvu o tichém společenství, ačkoli se jedná o smlouvu o sdružení. Tento rozpor však na závěru soudu nemůže nic měnit, rozhodně nemění výši hodnoty podniku. Soud tedy provedl pouze drobnou úpravu ceny podniku oproti znaleckému posudku. V průběhu dokazování vyšlo najevo, že znalecký ústav nesprávně započtl do závazků podniku [redacted] závazek za M [redacted] Š [redacted] v částce 114.754,-Kč. Existence tohoto závazku je prokázána mimo jiné fakturou a prohlášením dodavatele o výši dluhu ke dni rozvodu manželství. Soud tedy tento závazek musel vyjmout ze závazků zmíněného podniku a naopak jej zohlednil u podniku [redacted]. V tom případě představuje hodnota podniku částku 367.583,-Kč. Vzhledem k tomu, že podle článku VI. Smlouvy o sdružení se účastníci této smlouvy podílí na nákladech, zisku i

ztrátách v poměru 1:1, představovala hodnota majetku podniku, která náleží žalovanému částku 183.792,- Kč.

Ke znaleckému ocenění podniku [redacted] je třeba přihlížet s úpravami, které plynou z úvah uvedených níže. Znalecký ústav určil hodnotu podniku částkou 4, 999. 293,- Kč. Hodnota dlouhodobého majetku a drobného majetku byla vyčíslena částkou 9, 409. 228,87 Kč. Od této částky byly odečteny závazky ve výši 631. 550,- Kč a úvěry v hodnotě 4, 016. 635 Kč. Proti tomuto posudku vznesla žalobkyně řadu námitek, které se týkaly zejména výše ceny nemovitosti a otázek zmiňovaných shora (ocenění nehmotné složky, nedostatku srovnatelné nabídky ve znaleckém posudku, neaplikování substanční metody). Zpochybňovala předpoklad, že dlouhodobý majetek byl pořízen z velké části z restitucí, rozporovala otázku rozpracované zemědělské výroby. Popírala pohledávky, které šly přímo za ní jako podnikatelkou v jiném oboru, i restituční závazky žalovaného, především existenci půjček, které byly poskytnuty ze strany rodičů. Zdůrazňovala, že podnik měl pohledávku za společností Tagrea a.s.. Při posledním jednání uváděla, že znalecký ústav a rovněž znalec Kratochvíl vycházeli z důkazů, které jim podle vlastní úvahy předložil žalovaný, a neměli k dispozici kompletní účetní podklady. Námítky žalobkyně se z větší části ukázaly jako neopodstatněné. Cena nemovitosti, jak je uvedeno dále, neměla na výši vypořádacího podílu žádný vliv. Poznámka znaleckého ústavu o původu dlouhodobého majetku se rovněž neodrazila v ceně podniku. Jak ve svém vyjádření ze dne 19. ledna 2009 znalecký ústav uvedl, jednalo se o zdůraznění skutečnosti, že se jednalo o věci opotřeбенé, což žalobkyně nikterak nezpochybňovala. Zmíněný majetek byl znaleckým posudkem přesto oceněn. Proto se jedná o pouhou poznámku, která nemá na závěry posudku žádný vliv a není třeba na ni více reagovat. Rovněž tvrzení žalobkyně, že podnik měl pohledávku za Tagrea a.s., zůstalo nepodložené jakýmkoli důkazním návrhem. Žalobkyni přitom nic nebránilo navrhnout, aby byl učiněn příslušný dotaz či vyžádána zpráva o výši pohledávky za touto společností. Účastníci přitom byli v usnesení, jímž bylo řízení koncentrováno na návrh žalovaného, vyzváni k doplnění důkazních návrhů. Za zcela neopodstatněné pak soud považuje tvrzení, že znalecký ústav neměl k dispozici účetní dokumentaci. V původním znaleckém posudku je na straně 5 uveden výčet podkladů, které byly pro vypracování posudku k dispozici. Mezi nimi jsou vyjmenovány účetní doklady všech podniků. Z toho lze soudit, že znalecký ústav měl veškeré účetní doklady včetně peněžního deníku. Nelze předpokládat, že by ústav, který se znaleckou činností zabývá profesionálně dlouhou dobu, pracoval bez podkladů, které představuje účetnictví. Žalobkyně navíc byla hned zpočátku vyzvána k předložení dokladů, proběhla schůzka mezi ní a zástupcem ústavu v Plzni. Nic tedy nebránilo tomu, aby potřebné podklady či informace byly ústavu předány, tím spíše, že uváděla, že je má k dispozici na disketě. Znalecký ústav zcela evidentně nepracoval pouze s jednou procesní stranou, vyžadoval součinnost od obou z nich. Pokud se žalobkyně i přesto domnívala, že ústav vycházel z nesprávných skutkových zjištění, mohla tuto skutečnost namítnout a navrhnout doplnění dokazování do okamžiku, kdy došlo ke koncentraci řízení, tedy do dne 20.4.2010. Její všeobecné námítky, co žalovaný nedoložil, nejsou důkazním návrhem.

Na námitky týkající se metody vypracování posudku reagoval ústav v doplňku posudku tak, že ocenění výnosovou metodou je neproveditelné a nesprávné. Podnik [redacted] [redacted] provozovala původně J. [redacted] J. [redacted] ta v tomto podniku skončila, což veřejně prezentovala na internetu. Tím nutně muselo dojít ke ztrátě klientely. Podnik převzal V. [redacted] J. [redacted] ekonomická prognóza není možná, výnosová metoda není tedy na místě. Podnik teprve zahájil činnost, proto modelování výnosů je rovněž nemožné. Znalecký ústav proto upravil závěr o posudku použitím substanční metody (tedy kolik by stálo vybudování podniku znovu). Zde dospěl ke změně ceny podniku, rozdíl však spočívá v přehodnocení ceny dlouhodobého hmotného majetku (položka 6. řádek tabulky č. 9 na str. 19 posudku), konkrétně nemovitostí (rozdíl 752.115,63 Kč). Zbytek, tedy rozdíl ve výši 13.915,96 Kč, je představován přeceněním drobného hmotného majetku. Při bližším zkoumání je navíc patrné, že rozdíl závěru posudku prvního a jeho dodatku spočívá ve změně hodnocení opotřeбенí majetku.

Je však třeba zohlednit, že součást majetku podniku tvořily nemovitosti ve výlučném vlastnictví žalovaného, a zvážit cenu podniku ve vazbě na cenu nemovitostí. Je pochopitelné, že podnik jako takový bez nemovitostí nemá možnost fungovat a oddělení nemovitostí od ostatního majetku nemá smysl. Ovšem za situace, kdy vlastníkem podniku se logicky musí stát žalovaný (podnik je veden na jeho IČ), což odpovídá ostatně i přání účastníků, má soud za to, že lze uvažovat o pouhém prostém rozdílu mezi cenou podniku s nemovitostmi a bez nich. Takový závěr ostatně plyne i ze znaleckého posudku, který vyčísluje cenu podniku prostým rozdílem aktiv a pasiv a používá substanční metodu ocenění. Opačná úvaha by nebyla spravedlivá, neboť by diskriminovala jednu či druhou stranu. V případě, že by soud přijal závěr, že podnik nemá bez nemovitostí hodnotu žádnou, musel by dospět k závěru, že cenu podniku tvoří v zásadě pouze pasiva, což by nebylo zcela správné. Se skutečností, že nemovitosti jsou ve vlastnictví žalovaného, je třeba uvažovat. Pokud byla cena podniku po doplnění znaleckého posudku stanovena zaokrouhleně na částku 5. 751 409,-- Kč a cena nemovitého majetku představuje 9. 549 660,- Kč, vychází hodnota podniku v záporné částce, tedy - 3. 798 251,--Kč. Proti takto stanovené ceně však měla žalobkyně výhrady, které byly zčásti opodstatněné. V části, v níž znalecký ústav zohlednil závazky podniku (tabulka č. 7 posudku) je uveden závazek vůči M. [redacted] Š. [redacted] ve výši 114. 754,--Kč. Jak je uvedeno shora, jedná se o omyl, neboť tato částka je správně zohledněna u podniku [redacted] Závazky podniku jsou tedy nižší o uvedenou částku. Žalobkyně zpochybňovala dále ostatní závazky - zjm. restituční povahy pod body 20-28 tabulky. I zde platí několikrát opakovaná povinnost účastníků nabízet ke svým tvrzením důkazy. Znalecký ústav, což plyne z první části posudku, vycházel z účetnictví podniku, jak mu bylo předloženo. Žalovaná koneckonců restituční závazky potvrdzovala, uváděla však, že již byly zčásti zaplacený, to žalovaný popíral. Pokud tedy žalobkyně tvrdila, že některým z uvedených osob byl dluh v průběhu manželství uhrazen (uváděla i některá konkrétní jména), měla k tomuto svému tvrzení navrhnout důkaz. Jednalo se o důkazy, k nimž alespoň v rovině svědeckého dokazování žalobkyně měla nepochybně přístup. Pokud důkazy nebyly provedeny proto, že soudu nebyly navrženy, bylo třeba závěry znaleckého posudku přijmout jako správné.

Zásadní námitka žalobkyně směřovala proti části znaleckého posudku, v níž jsou zohledněny půjčky ze strany rodičů žalovaného. Tvrdila, že až na jednu výjimku k půjčení peněz nedošlo. Žalobkyně připouštěla půjčku na traktor v hodnotě 250.000,--Kč a dále půjčku od Raiffeisenbank, a.s. Žalovaný na podporu svých tvrzení předložil znaleckému ústavu a později i soudu smlouvy o půjčkách, z nichž plyne, že v průběhu manželství mu rodiče půjčili přibližně 2,700.000,--Kč s tím, že tyto prostředky budou vráceny. K vrácení dosud nedošlo a půjčky u rodičů tak představují pasiva SJM, konkrétně podniku [REDAKCE]. Žalobkyně zpochybňovala autentičnost smluv, proto soud na její návrh ustanovil ve věci znalce z oboru kriminalistiky – technického zkoumání písma. Ten předložené listiny přezkoumal a dospěl k závěru, že nelze odpovědět na otázku, zda byly listiny vyhotoveny tehdy, kdy byly datovány. Fakt, že na 14 různých listinách z období let 1994 – 2006 bylo použito stejného kuličkového pera, však jejich autentičnost významně zpochybňuje. Především však ze znaleckého posudku plyne, že psací tahy podpisu věřitele Ing. J. [REDAKCE] na sedmi smlouvách byly protlačeny na sporné smlouvy později datované, což zásadním způsobem svědčí proti autentičnosti minimálně sedmi smluv. Proto soud uzavřel, že smlouvy předložené žalovaným poskytnutí půjček neprokazují. Soud k tvrzeným investicím ze strany rodičů vyslechl na návrh žalovaného oba manžele J. [REDAKCE] starší. Oba byli schopni prokázat do značné míry svou solventnost a oba shodně uvedli, že prostředky poskytovali. Jak je však uvedeno shora, důkazní povinnost v tomto ohledu tíží žalovaného, který byl povinen tvrdit a prokázat nejen to, zda a kolik poskytli rodiče v průběhu manželství peněz, nýbrž i to, z jakého právního důvodu je poskytli (tedy zda se jednalo o půjčku, dar, zda byly určeny jednomu z manželů či oběma společně). Žalovaný tvrdil, že se jednalo o půjčky a tyto půjčky figurují v jeho účetnictví jako pasiva podniku. Vzhledem k tomu, že smlouvy o půjčkách nemůže soud považovat za autentické, mohl zohlednit pouze ty částky, které byly prokázány jinak. Žalobkyně sama připustila jednu půjčku ve výši 250.000,--Kč na pořízení traktoru a tu soud vzal v úvahu. Rovněž bankovní úvěr nebyl zpochybněn. Úvěry podniku [REDAKCE] tak nepředstavují částku 4.016.635,--Kč, nýbrž pouze 1.562.500,--Kč.

Žalovaná zpochybňovala svůj závazek vůči podniku [REDAKCE] v celkové výši 85.680,--Kč. Dle tvrzení žalovaného, které on sám uváděl poněkud neurčitě, se jednalo o úhradu za spotřebovanou elektrickou energii. Vzhledem k tomu, že v rozhodném období byla žalobkyně manželkou žalovaného a prakticky až do rozvodu se žalovaným alespoň částečně podnikala, je dluh pojmově vyloučen. Po takto provedených úpravách představuje součet majetku podniku oceněný v dodatku substituční metodou 10.313.314,--Kč, závazky 2.079.296,--Kč a cena podniku 8.234.618,--Kč. Po odečtení nemovitého majetku zůstává hodnotou podniku částka – 1.315.042,--Kč. K otázce rozpracované výroby, kterou navrhovala žalobkyně do posudku zapracovat, byl vyhotoven znalecký posudek znalcem ing. Hadravou. Ten po prostudování materiálů dospěl k závěru, že za rok 2006 došlo k oblasti rozpracované výroby ke ztrátě 71 364 Kč. Tvrzení žalobkyně, že by tedy rozpracovaná výroba měla být zohledněna kladnou hodnotou, se ukázalo jako nesprávné. Znalec skutečně neměl k dispozici údaje o konkrétních výnosech, vycházel však z průměrných výnosů v roce 2006 v dané lokalitě. Je navíc obecně známou skutečností, že rok 2006 byl z hlediska rostlinné zemědělské výroby rokem výrazně ztrátovým, takže závěr o ekonomické ztrátě podniku

žalovaného je logický a pochopitelný. Soud si je vědom toho, že po skončení hospodářského roku mohl vzniknout žalovanému nárok na výplatu dotací a zřejmě mu i vznikl. Výši těchto dotací k návrhu bylo možno zjistit, ale žalobkyně takový důkazní návrh neučinila. Aktuální cena podniku je ve vazbě na okamžitou situaci proměnná. Jiná je na počátku hospodářského roku, jiná po žních. Není tedy dobře možné operovat s jakoukoli určitou a neproměnnou hodnotou. Pokud přitom měl být podnik ohodnocen ke dni právní moci rozsudku o rozvodu, byl evidentně správný závěr znaleckého ústavu, že není třeba zohledňovat cenu rozpracované výroby (která byla znaleckým ústavem a znalcem z oboru zemědělské výroby shodně hodnocena ve ztrátě, jejíž výše se zásadně neliší). Navíc by jiná částka byla na místě v případě, pokud by žalovaný veškeré osivo koupil, jiná pokud by použil osivo svoje. Jiná ekonomická situace by nastala, pokud by celou úrodu prodal, jiná tehdy, pokud by část byla zkrmena vlastním dobyt看em. Je třeba upozornit na opakovaně judikovaný názor, že spor o vypořádání SJM není sporem vyúčtovacím a nelze dokonale dopočítat každou jednotlivou sebemenší položku. Proto soud má po doplněném dokazování za potvrzené, že závěr znaleckého ústavu je v tomto ohledu správný.

Podle ust. § 149 odst. 2 občanského zákoníku musí být vráceno do SJM to, co bylo vynaloženo na oddělený majetek jednoho z manželů, a každému z manželů má být nahrazeno to, co ze svého použil na společný majetek. Žalobkyně tvrdila, že ze společného jmění bylo vynaloženo na nemovitosti žalovaného 7.661.674,--Kč, žádala jednu polovinu. Žalovaný se bránil tvrzením, že investice byly provedeny z majetku jeho otce. Účastníci nebyli jednotní v tom, kdo má uvedené skutečnosti prokazovat. Žalobkyně měla za to, že pokud byly investice v průběhu manželství provedeny, považují se za investice ze SJM. Žalovaný naopak namítal, že je na žalobkyni, aby existenci těchto investic a jejich výši prokázala. S ohledem na povahu řízení o SJM musí každý z účastníků nabízet důkazy k prokázání svých skutkových tvrzení. Žalobkyně tvrdila, že v průběhu manželství bylo investováno do nemovitostí ve vlastnictví žalovaného, a o této skutečnosti nebylo pochyb. Vzhledem k tomu, že se současně jednalo o nemovitosti, které účastníci používali ke společnému podnikání, které fyzicky užívali a které účetně náležely k podniku [redacted] jeví se předpoklad o investicích ze SJM logický. Soud má za to, že pokud není prokázán opak, je na místě závěr, že investice byly provedeny ze společných prostředků. Na žalovaném potom bylo, aby prokázal tvrzení o investicích ze strany otce. V tomto směru nabídl žalovaný soudu jako důkaz svou účastnickou výpověď, z níž plyne, že otec mu poskytl prostředky ve výši asi 3 miliony korun. Zdůrazňoval, že manželé neměli dostatek prostředků, tak nebylo možné, aby opravili nemovitosti ze svých peněz. Toto vysvětlení samo o sobě zní logicky, neboť z výpovědí obou účastníků plyne, že do manželství vstupovali jako nemajetní, zpočátku větší příjmy neměli. K prokázání tvrzení však nestačí. Věrohodnost listin o půjčkách byla hodnocena již shora v souvislosti se závazky podniku a částka 250.000,--Kč, kterou soud považoval za prokázanou, je již započtena v ceně podniku jako jeho pasivum a nemá tedy místo při investicích do nemovitosti. Soud proto vycházel z toho, že investice do nemovitostí pocházely ze společných prostředků manželů. Jiná je ovšem otázka, jaká částka byla do nemovitostí žalovaného skutečně vynaložena. Podle ust. § 149 odst. 2 o.z. je každý z manželů povinen nahradit, co ze společného majetku bylo vynaloženo na jeho ostatní majetek. Soud proto

obstatal posudek z oboru ekonomika – ceny a odhady nemovitostí, v němž znalci uložil vyčíslit výši investic do majetku žalovaného. Je pravda, že žalobkyně předložila na počátku řízení znalecký posudek ing. Jandy, který investice vyčíslil. Tento posudek však mohl soud hodnotit pouze jako listinný důkaz a tak s ním také naložil. Vzhledem k tomu, že žalovaný tento důkaz zpochybňoval, nemohl však nahradit posudek vypracovaný na základě zadání soudu. Faktem je, že v tomto posudku bylo několik početních chyb, ty se však bez problémů podařilo odstranit. Jednalo se o prosté početní chyby, které kvalitu zpracovaného posudku nezpochybňují. Porovnáním tohoto posudku s posudkem ing. Jandy je zřejmé, že rozdíly spočívají v rozdílných vstupních údajích o tom, jaké rekonstrukční práce byly provedeny. Znalec při jednání před soudem potvrdil, že při stejných vstupech musí dospět různí zpracovatelé posudku k přibližně stejným závěrům, ať již použijí při jeho zpracování jakoukoli metodu. Žalobkyně namítala, že znalec zpracoval posudek na základě nesprávných předpokladů, že účastníci provedli rozsáhlejší úpravy, než z posudku vyplývá. Svá tvrzení však nijak nedoložila, nenabídla k nim žádný relevantní důkaz. V tomto případě je třeba mít znovu na paměti povinnost stran přinášet důkazy k prokázání svých tvrzení. Musí to být ale důkazy přípustné, smysluplné a musí být navrhovány v okamžiku, kdy to procesní předpisy umožňují. Žalobkyně se v průběhu celého dokazování vedle skutkových tvrzení omezila až na výjimky na návrhy důkazů na provedení znaleckého dokazování. Znalci však mohou dospět ke spolehlivému závěru pouze tam, kde mají správné a dostatečné vstupní informace. Pokud žalobkyně chtěla zpochybnit posudek znalce Kratochvíla proto, že vycházel z nesprávných předpokladů, nemohl k tomu sloužit revizní znalecký posudek. Ten by mohl pouze přezkoumat, zda závěry posudku předchozího znalce jsou v pořádku. Jediným legitimním prostředkem za této situace mohl být pouze důkaz, který by prokázal, že např. byla provedena nová fasáda, byla zbudována nová elektřina, byly nově vybetonovány podlahy stáje a podobně. Takový důkaz žalobkyně nepochybně přinést mohla, neboť bylo v jejich silách označit např. osoby, které práce provedly, pokud nemohla předložit listiny. S ohledem na koncentraci řízení navíc měl soud v této fázi již pouze omezenou možnost provádět nové dříve neoznačené důkazy. Námitka žalobkyně, že částka se výrazně liší od posudku znalce Jandy, není argumentem, který by mohl hodnotu znaleckého posudku zpochybnit. Soud tedy musí vycházet především ze znaleckého posudku, který byl vypracován na základě objednávky soudu a při němž znalec evidentně nemovitosti prohlédl, zjišťoval, jaké investice byly skutečně provedeny, a určil i jejich ceny. Znalec se v této otázce ostatně vyjádřil i u soudu. Soud nemohl vyhovět návrh žalobkyně a vycházet z posudku znalce Jandy již z důvodů shora uvedených. Navíc je třeba znovu připomenout, že v tomto směru se jedná o náhradu provedených a prokázaných investic. Tvrzení, že např. byla zbudována cesta, ačkoli sami účastníci připustili nestandardní okolnosti jejího zhotovení, o vložených investicích nesvědčí. Naproti tomu znalec připustil, že ustájení koní muselo představovat investici spíše v hodnotě 10.000,--Kč na jeden box, vedle toho byla odstraněna početní chyba, která spočívala v nezapočtení částky 75.000,--Kč na zhotovení betonů. Znalec provedl korekci chyby v hodnotě 1.000 000,--Kč, k níž došlo chybou v počítání. Konečně připočetl částku 5.000,--Kč, kterou znalec uvedl jako nezbytnou investici k zazdění otvoru po vratech. Tak dospěl k částce 5.494.199,--Kč, která představuje investice do výlučného majetku žalovaného. Pokud žalovaný namítal, že některé práce byly provedeny ještě dříve, než nemovitosti nabyly

do svého vlastnictví, tyto práce nijak nespécifikoval, neoceníl, a proto se touto námitkou soud nezabýval.

Za důvodný považoval pouze zápočet ve výši 200.000,--Kč, který představoval investici do podniku [redacted]. Žalobce od počátku tvrdil, že mu rodiče poskytli částku 300.000,--Kč do založení tohoto podniku. Rodiče žalovaného shodně uvedli, že žalovanému takovou částku poskytli. Vzhledem k tomu, že je navíc z obsahu celého spisu zřejmé, že účastníci prakticky po celou dobu trvání manželství většími příjmy ani majetkem nedisponovali a otec žalovaného naopak prokazatelně solventní byl, jeví se jako velmi pravděpodobné, že investoval do podnikání manželů [redacted] mladších. Jak je uvedeno shora, tento předpoklad sám ještě není dostatečná pro závěr soudu. Nicméně alespoň částky 2x 100.000,--Kč jsou podloženy výpisy z účtů K [redacted] J [redacted] a ing. V [redacted] [redacted] a časově odpovídají založení nové společnosti (výběr peněz 27.4.2006 a 28.7.2006, založení společnosti 1.5.2006). S ohledem na rozvodovou situaci je věrohodné a logické tvrzení, že peníze byly určeny na [redacted] synovi.

Ze shora uvedených skutečností tedy plyne, že do výlučného vlastnictví žalobkyně byly přikázány věci v celkové hodnotě 224 367,- Kč. Do výlučného vlastnictví žalovaného potom připadl majetek v zaokrouhlené hodnotě - 995 316,- Kč. Pokud jde o částky, které představují investice ze společného do výlučného majetku jednoho z manželů, na straně žalobkyně se jedná o investice do podniku v hodnotě 311 256,- Kč. Jak bylo shora vyloženo, uvažuje soud s hodnotou podniku jako s částkou, kterou bylo třeba investovat. Na straně žalovaného potom se jedná o investice v hodnotě 5 494 199 Kč, představující částku vloženou do rekonstrukce nemovitostí žalovaného. Naproti tomu do podniku [redacted] který je považován za společný, bylo investováno z výlučných prostředků žalovaného 200 000,- Kč, které obdržel od svých rodičů. Při výpočtu konkrétní vypořádací částky vycházel soud z toho, že rozdíl mezi majetkem, který získává žalobkyně a který získává žalovaný, představuje částku 1. 219. 683,-- Kč. Žalovaný má přitom částku minusovou. Žalobkyně mu má uhradit polovinu z rozdílu těchto částek, tedy konkrétně částku 609 841,50 Kč. Naproti tomu do majetku žalobkyně bylo investováno pouhých 311 256,- Kč, zatím co do majetku žalovaného 5 494 199,-- Kč. Naproti tomu z jeho výlučného majetku šlo do společného 200 000,- Kč, tedy do majetku žalovaného bylo investováno celkem 5 294 199,-- Kč. Rozdíl mezi těmito částkami představuje částku 4 982 943,-- Kč. Polovinu této částky by měla obdržet žalobkyně. Měla by tedy dostat 2 491 471,50 Kč. Vzhledem k tomu, že má současně vyplatit žalovanému částku 609 841,50 Kč, představuje vypořádací podíl žalobkyně částku 1. 881. 630,-- Kč. Tuto částku soud přikázal žalovanému vyplatit žalobkyni ve lhůtě šesti měsíců. Jedná se o značnou částku, kterou bude zřejmě třeba uhradit z úvěru. Aby bylo možné reálně tuto částku zaplatit, byla stanovena shora uvedená lhůta.

Na počátku řízení vyzval soud žalobkyni k zaplacení soudního poplatku. Žalobkyně namítala, že podniky nejsou předmětem vypořádání, soud tedy vybral soudní poplatek pouze ve výši 1.000,- Kč. V průběhu řízení se však ukázalo, že dva z podniků byly společné a bylo namístě je vypořádat. Proto bylo třeba vyměřit žalobkyni soudní poplatek ve výši celkem 20.000,- Kč. Podle položky 4 sazebníku soudních poplatků představuje poplatek za návrh na

vypořádání společného jmění manželů 1.000,- Kč. Tento poplatek se zvyšuje o 10.000,- Kč za každý podnik, který je předmětem vypořádání.

Na nákladech řízení bylo při znaleckém dokazování vyplaceno celkem 115 334,- Kč. Na každého z účastníků tak připadají náklady ve výši 57.667,- Kč. Žalobkyně zaplatila v průběhu řízení zálohu ve výši 40.000,- Kč, proto jí soud uložil na nákladech státu částku 17.667,- Kč. Žalovaný potom zaplatil pouze 20.000,- Kč, proto na něj přichází dalších 37.667,- Kč. Tyto částky jsou účastníci povinni zaplatit České republice na účet Okresního soudu v Táboře na účet č. 19-0000729301/0710, VS 0911005007.

O nákladech řízení ve vztahu mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 2 o.s.ř., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů, pokud byl každý úspěšný rovným dílem. V průběhu řízení účastníci skutečně byli úspěšní stejně, když každý získal 1/2 majetku. V tomto konkrétním případě nelze ani uvažovat o jiném způsobu rozhodnutí o nákladech řízení.

P o u ě e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů od doručení jeho písemného vyhotovení ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích prostřednictvím soudu podepsaného.

V Táboře dne 26.4.2011

JUDr. Ivana Jakšíčová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Ivana Kalinová 12. 11

